

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор ПВНЗ «Академія
рекреаційних технологій і права»

Р.П. Карпюк

Борисюк

2015 р.

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ КРЕДИТНО-ТРАНСФЕРНОЇ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В ПВНЗ «АКАДЕМІЯ РЕКРЕАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ І ПРАВА»

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Дане положення розроблено відповідно до чинного законодавства у сфері освіти України, наказів Міністерства освіти і науки України від 13.07.2007 № 612 «Про затвердження Плану дій щодо забезпечення якості вищої освіти України та її інтеграції в європейське та світове освітнє співтовариство на період до 2010 року», та від 16.10.2009 № 943 «Про запровадження у вищих навчальних закладах України Європейської кредитно-трансферної системи», методичних матеріалів «Впровадження ECTS в українських університетах».

1.2. Мета положення – удосконалення системи контролю якості знань студентів, сприяння формуванню системних і систематичних знань та самостійній роботі студентів впродовж семестру та усього періоду навчання, підвищення об'єктивності оцінювання знань та адаптацію до вимог, визначених Європейською системою залікових ECTS-кредитів (ECTS-Credits) в рамках кредитно-трасферної системи організації навчального процесу (КМСОНП).

1.3. Положення унормовує організацію поточного, підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик і державної атестації, методику переведення показників академічної успішності за 100-бальною системою у систему оцінок за національною шкалою, здійснення ранжування за шкалою ECTS-рейтинг (ECTS-Grade).

1.4. Оцінювання знань студентів за кредитно-трансферною системою сприяє:

- підвищенню мотивації студентів до систематичної активної роботи впродовж усього періоду навчання за відповідним освітньо-кваліфікаційним рівнем, переорієнтації їхніх цілей з отримання позитивної оцінки на формування системних, стійких знань, умінь та навичок;
- відповідності переліку, форм та змісту контрольних заходів і завдань робочим програмам навчальних дисциплін;
- відкритості контролю, який базується на ознайомленні студентів на початку вивчення дисципліни з її змістом, формами, видами контрольних завдань, критеріями

та порядком їх оцінювання (навчальна програма та робоча програма відповідної навчальної дисципліни);

- подоланню елементів суб'єктивізму при оцінюванні знань, що забезпечується впровадженням, крім традиційного опитування, інших різноманітних форм контролю, оцінюванням усіх видів навчальної роботи студента впродовж семестру (самостійної роботи, виступів на засіданнях наукових гуртків, конференцій тощо), які визначаються робочою програмою навчальної дисципліни, що є нормативним документом вищого навчального закладу; розробляється викладачами, які викладають відповідну дисципліну на основі навчальної програми і навчального плану та доводяться до студента (електронний варіант) на початку вивчення даної дисципліни;

- забезпеченням належних умов для вивчення програмного матеріалу усіх навчальних дисциплін і підготовки до контрольних заходів;

- розширенню можливостей для всебічного розкриття здібностей студентів, розвитку їх творчого мислення та підвищення ефективності навчального процесу.

1.5. Додаткові умови та вимоги щодо порядку оцінювання знань студентів визначаються факультетом з урахуванням специфіки та особливостей напряму підготовки (спеціальності) і зазначаються у відповідних методичних рекомендаціях.

2. ВИДИ КОНТРОЛЮ ТА ЇХ ВІЗНАЧЕННЯ

2.1. Система оцінювання знань студентів зожної дисципліни включає поточний та підсумковий семестровий контроль знань, оцінювання результатів практик і державну атестацію за певним освітньо-кваліфікаційним рівнем.

2.1.1. Поточний контроль здійснюється протягом семестру і визначається як сума балів за поточне оцінювання, індивідуальну роботу.

2.1.2. Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі екзамену, заліку чи диференційованого заліку, визначених навчальним планом у терміни, передбачені графіком навчального процесу.

2.2. З навчальної дисципліни, яка вивчається впродовж двох і більше семестрів, підсумковий семестровий контроль здійснюється кожен семестр у формі, передбаченій навчальним планом. Загальна підсумкова оцінка проставляється за результатами останнього семестру.

2.3. Навчальна дисципліна ділиться на логічно-пов'язані змістові модулі. Змістовий модуль зазвичай завершується мікроконтрольною роботою чи експрес-тестуванням.

2.4. Кількість контрольних зожної навчальної дисципліни визначається робочою навчальною програмою і залежить від кількості форм підсумкового семестрового контролю.

3. ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

3.1. На початку вивчення відповідної дисципліни, студента повідомляють про наявність робочої програми навчальної дисципліни (в тому числі і її електронний варіант) про кількість змістових модулів, зміст, форми проведення поточного контролю та критерії їх оцінювання.

3.2. Поточне оцінювання рівня знань студентів здійснюється протягом семестру, загальна кількість балів за поточне оцінювання не може перевищувати 70 балів. Порядок та система поточного оцінювання зазначається у робочих програмах навчальних дисциплін

3.3. Формами здійснення поточного оцінювання є: усні опитування на лекціях, семінарських, практичних та лабораторних заняттях; контрольні роботи, які проводяться в кінці вивчення тем змістових модулів; експрес-тестування за ключовими аспектами тем курсу, яке може здійснюватися на початку, в процесі або ж наприкінці семінарського, практичного чи лабораторного заняття; оцінювання рівня виконання письмових домашніх завдань; перевірка практичних навичок розв'язання ситуацій, набутих студентами в процесі вивчення дисциплін; оцінювання ступеню активності студентів та якості їх виступів та коментарів при проведенні дискусій на семінарських знаттях.

3.4. Поточне оцінювання та результати поточного контролю студентів за семестр проставляються у «Журналі обліку успішності студентів».

3.5. Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю має право на його відпрацювання за індивідуальним графіком.

3.6. Студенту, який набрав в результаті поточного контролю 60 і більше балів автоматично зараховується підсумковий семестровий контроль (екзамен, залік, диференційований залік). В разі незгоди з отриманою кількістю балів студент має право проходити підсумковий семестровий контроль з дозволу декана факультету.

3.7. Студенту, який не набрав прохідного мінімуму (35 балів), за дозволом викладача, надається можливість здачі пройденого матеріалу для отримання необхідної кількості балів з поточного контролю шляхом виконання спеціальних тестів, контрольної роботи підвищеної складності, за виконання яких можна набрати до 59 балів.

3.8. Студент не допускається до складання екзамену (заліку), якщо кількість балів, одержаних за поточне оцінювання, контрольні роботи та індивідуальну роботу студента впродовж семестру в сумі не перевищуватиме 35 балів, а також якщо студент немає жодного балу з поточного оцінювання та не виконав індивідуальну роботу.

3.9. При наявності «непрохідного мінімуму», або при відсутності оцінок поточного контролю напередодні екзамену, заліку викладач подає доповідну у навчально-методичний відділ про недопуск студента, про що видається розпорядження і студент не допускається до складання екзамену (заліку), як такий, що

не виконав навчальний план.

4. ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

4.1. Обов'язковим елементом поточного оцінювання знань студентів є індивідуальна робота студентів, яка оцінюється від 0 до 30 балів. Наповнення індивідуальної роботи покладається на викладача, який веде лекційні заняття з навчальної дисципліни. Результати оцінювання індивідуальної роботи студентів за семестр проставляються у «Журналі обліку успішності студентів».

4.2. До індивідуальної роботи студентів відносять підготовку та презентацію рефератів, доповідей, повідомлень, есе, конспектів навчальних чи наукових текстів, виконання завдань науково-дослідного і прикладного характеру. Індивідуальна робота студентів має бути оприлюднена на семінарських чи практичних заняттях.

4.3. Основними формами здійснення контролю є оцінювання рівня виконання індивідуальних завдань; оцінювання змісту, глибини, якості доповідей, повідомлень, рефератів, есе, перевірка глибини опрацювання індивідуальних завдань науково-дослідного і прикладного характеру; перевірка дотримання графіку виконання індивідуальних завдань.

4.4. Студенти, які брали активну участь у роботі студентського наукового товариства за напрямом фахової підготовки, представляли свої наукові роботи на конференціях та конкурсах з навчальної дисципліни чи суміжної з нею (якщо такі мали місце протягом поточного семестру), мають право додатково отримати від 0 до 10 балів до загальної оцінки підсумкового контролю успішності.

5. ПІДСУМКОВИЙ СЕМЕСТРОВИЙ КОНТРОЛЬ

5.1. Підсумковий семестровий контроль знань студентів у відповідності до навчального плану може бути у вигляді екзамену, заліку або диференційованого заліку та проводиться відповідно до затвердженого розкладу. Перелік заліково-екзаменаційних питань та завдань, критерії їх оцінювання визначаються кафедрою і включаються до робочої програми навчальної дисципліни.

5.2. Завданням екзамену є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчо використовувати накопичені знання. Об'єктом підсумкового семестрового контролю знань є результати виконання усних і письмових екзаменаційних завдань. Кількість екзаменаційних питань становить 75 питань, що розподіляються на 25 екзаменаційних билетів.

5.3. Залік та диференційований залік – форма підсумкового семестрового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни на підставі виконання ним усіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру. Підсумковий семестровий контроль у формі заліку проводиться

письмово і/або усно. На залік виносяться питання, типові і комплексні задачі, завдання, що потребують творчої відповіді та вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх при вирішенні практичних завдань. Кількість залікових питань становить 50 питань.

5.4. Допуском до складання екзамену (заліку) є накопичена сума балів за поточне навчання. Мінімальна кількість балів, яка є допуском до екзамену (заліку) становить 35 балів. Оцінювання знань студентів на підсумковому контролі здійснюється у межах від 0 до 100 балів (Додаток 2). Результати складання екзамену (заліку) оцінюються у балах, які проставляються у відомості обліку успішності (Додаток 3).

5.5. Курсова робота (проект) – одна з форм самостійної роботи студента, метою якої є поглиблене дослідження конкретних наукових напрямів, тем, що є складовими дисципліни, в межах якої виконується робота. Кінцевим етапом виконання курсової роботи (проекту) є її захист.

Оцінюється курсова робота (проект) членами комісії після її захисту студентом у балах і за національною шкалою оцінок. Загальна кількість балів включає оцінки за відповідність структури курсової роботи методичним вказівкам (до 50 балів) та кількість балів за захист курсової роботи (до 50 балів) (Додаток 4). При оцінюванні курсової роботи за кредитно-трансферною системою враховується низка складових, зокрема:

- ✓ формуллювання об'єкту і предмету дослідження;
- ✓ відповідність структурних розділів і параграфів визначеній тематиці та вимогам до даного типу робіт;
- ✓ відповідність вимогам щодо оформлення робіт;
- ✓ наявність посилань;
- ✓ дотримання граматичних і стилістичних правил;
- ✓ вміння студента подавати результати свого дослідження, логічно структурувати доповідь.

Вимоги до курсової роботи, порядку та принципів захисту і оцінювання передбачаються відповідними методичними рекомендаціями.

6. ОЦІНЮВАННЯ ПРАКТИК

6.1. Практика є невід'ємною складовою навчального процесу. Її мета полягає в оволодінні студентами сучасними методами, навичками, вміннями та способами організації праці майбутньої професійної діяльності, формування на базі одержаних в інституті знань професійних навичок та вмінь для прийняття самостійних рішень під час роботи у конкретних суспільно-економічних умовах, виховання потреби систематично поповнювати свої знання і творчо їх застосовувати у практичній діяльності.

6.2. Оцінка за практику складається з оцінки:

1) керівника від бази практики;

2) керівника від кафедри;

3) презентації студентом результатів проходження практики під час захисту звіту;

4) відповіді на запитання.

6.3. Додаткові умови визначаються факультетом з урахуванням специфіки та особливостей напряму підготовки (спеціальності) підготовки фахівців, видів практик, які проходить студент і зазначаються у програмах практик та методичних рекомендаціях щодо організації, захисту та оцінювання відповідної практики.

6.4. Оцінка результатів проходження практики у балах і за національною шкалою зазначається у відомості за підписами керівника практики від кафедри і членів комісії, створеної для проведення захисту практики. Загальна кількість балів включає оцінки за оформлення обліково-звітної документації (до 50 балів) та за захист практики (до 50 балів). (Додаток 5).

7. ДЕРЖАВНА АТЕСТАЦІЯ

7.1. Державна атестація – є підсумковою формою контролю за певним освітньо-кваліфікаційним рівнем.

7.2. Державна атестація здійснюється Державною екзаменаційною комісією (ДЕК) після завершення теоретичної та практичної частини навчання за відповідним освітньо-кваліфікаційним рівнем (ОКР) з метою встановлення фактичної відповідності рівня освітньої та кваліфікаційної підготовки випускника вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики напряму підготовки (спеціальності). При атестації оцінюється рівень теоретичних, професійних знань, умінь та навичок випускників, передбачених освітньо-кваліфікаційними характеристиками фахівців з відповідного напряму підготовки, спеціальності.

7.3. Оцінка результатів складання державних іспитів та/або захисту випускних кваліфікаційних робіт здійснюється за 100-балльною системою контролю знань, прийнятою в інституті та національною шкалою і відображаються у відповідних відомостях і протоколах роботи Державної екзаменаційної комісії (ДЕК).

Шкала оцінювання

100-балльна шкала	Оцінка за національною шкалою та шкалою Університету	Визначення
90 – 100	відмінно	Відмінно – відмінна відповідь, виконання роботи лише з незначною кількістю помилок
82 – 89		Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками
74 – 81	добре	Добре – в загальному правильна відповідь, робота з певною кількістю грубих помилок
64 – 73	задовільно	Задовільно – непогано, але зі великою кількістю недоліків

60 – 63		Достатньо – відповідь, робота задовільняє мінімальні критерії
1 – 59	нездовільно	Нездовільно

7.4. Усі екзаменаційні завдання, зазначені в екзаменаційному білеті (у тесті) з комплексного державного екзамену, або додаткового державного екзамену з відповідної дисципліни є рівнозначними за їх внеском до загальної оцінки за екзамен. Підсумкова оцінка комплексного державного екзамену (додаткового екзамену) є середньозваженою оцінкою за кожну складову екзаменаційного завдання або тесту.

За теоретичну і практичну частину екзамену виставляється одна оцінка за 100 бальною і національною шкалою оцінок, які за допомогою відповідної програми переводяться у ECTS-рейтинг. Повторне складання (перескладання) державного екзамену і захист випускної кваліфікаційної роботи з метою підвищення оцінки не дозволяється.

7.5. Випускна кваліфікаційна робота (проект) бакалавра, спеціаліста та магістра є складовою державної атестації, підсумковою індивідуальною письмовою науково-дослідною роботою, яка дає змогу отримати комплексне уявлення про рівень засвоєння теоретичних знань та практичної підготовки, здатність до самостійної роботи за обраною спеціальністю.

У випускній кваліфікаційній роботі студент повинен продемонструвати знання з певного наукового напряму, володіння навичками наукового дослідження, здатність мислити, аналізувати, узагальнювати й робити висновки.

Оцінка студента за кваліфікаційну роботу формується на основі оцінки рецензента та захисту. Вимоги до написання та оформлення і критерії оцінювання випускних кваліфікаційних робіт визначено у відповідних програмах ДЕК.

7.6. Захист випускної кваліфікаційної роботи є обов'язковою процедурою для отримання відповідного ступеня. До захисту допускаються студенти, які виконали навчальний план із напряму підготовки (спеціальності) й успішно склали всі екзамени й заліки. Попередній захист випускної кваліфікаційної роботи є обов'язковим.

7.7. У випадку неявки студента на засідання Державної екзаменаційної комісії з поважних причин (раптове захворювання студента, нещасний випадок, смерть близьких родичів), підтверджених відповідними документами, і перенесенням, за рішенням голови ДЕК, екзамену або захисту кваліфікаційної роботи на більш пізній термін, графік роботи ДЕК може бути змінений.

8. ПОРЯДОК ЛІКВІДАЦІЇ АКАДЕМІЧНОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

8.1. Академічна заборгованість за поточне навчання виникає в результаті того, що студент протягом навчання в семестрі з усіх форм навчального процесу не набрав достатньої кількості балів (менше 35 балів) і не був допущений до підсумкового

семестрового контролю. Його підсумкова оцінка становить F незадовільно, з обов'язковим повторним курсом. Такий студент направляється на повторне вивчення дисципліни, яке проводиться у вигляді додаткових консультацій. Декани факультетів у відповідності до навчального плану встановлюють обсяг годин додаткових консультацій; формують графік проведення додаткових консультацій для ліквідації академічної заборгованості; формують розклади проведення додаткових консультацій у період проведення індивідуальної роботи та консультацій викладачів згідно затвердженого графіку; контролюють хід проведення викладачами додаткових консультацій та їх відвідування студентами; забезпечують процес ліквідації академічної заборгованості у студентів відповідною документацією.

8.2. Академічна заборгованість за заліково-екзаменаційну сесію виникає в результаті того, що студент за підсумками поточного контролю був допущений до заліково-екзаменаційної сесії (одержав сумарну оцінку від 35 до 59 балів), проте на підсумковому семестровому контролі отримав менше 60 балів або взагалі не з'явився на екзамен (залік).

8.3. Студентам, які одержали під час заліково-екзаменаційної сесії не більше двох незадовільних оцінок, включаючи залік та диференційований залік (в тому числі не з'явилися на екзамен чи залік без поважних причин), дозволяється ліквідувати академічну заборгованість (при дотриманні вимог п.9.2.) відповідно до графіку ліквідації академічної заборгованості за встановленими правилами. Повторне складання екзаменів (заліків, диференційованих заліків) допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачу, другий – комісії, яка створюється деканом факультету.

8.4. Студент повинен ліквідувати академічну заборгованість за поточне навчання та заліково-екзаменаційну сесію до початку наступного навчального семестру або навчального року.

8.5. Студент, який одержав більше двох незадовільних оцінок (включаючи залік та диференційований залік, екзамен) підлягає відрахуванню зі складу студентів за академічну неуспішність.